

Тема 2. БЕЗПЕКА В ПОБУТІ Й НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

УРОК № 25

Тема. БЕЗПЕКА НА ДОРОЗІ

Організація дорожнього руху. Модель безпечного дорожнього середовища («трикутник безпеки»). Правила дорожнього руху. Регулювання дорожнього руху. Пріоритети в дорожньому русі. Визначення пріоритетів у дорожньому русі

Мета: поглиблювати знання учнів про безпеку на дорогах, систематизувати знання про організацію дорожнього руху, пріоритети в русі; ознайомити з моделлю безпечного дорожнього середовища («трикутником безпеки»); розвивати здоров'язбережувальні компетенції; виховувати свідому потребу в дотриманні принципів безпечної життєдіяльності.

Обладнання: ілюстративний матеріал, картки із запитаннями для роботи в групах, музичний супровід («Полет шмеля» у викон. П. Дранги, акордеон).

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, створення позитивного настрою (музичний супровід. Рекомендована музична композиція: «Полет шмеля» у вик. П. Дранги, акордеон)

— Що ви уявили, слухаючи музику? (Динаміку, рух, транспорт тощо.)

II. АКТИВІЗАЦІЯ ЧУТТЕВОГО ДОСВІДУ, ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

«Топ-10» безпеки транспорту (див. Додатки). Аналіз статистичних даних

— Висловіть свої міркування щодо почутої інформації. (Відповіді учнів.)

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Інтерактивна бесіда «А чи знаєте ви...»

Починаючи словами «А чи знаєте ви...», педагог знайомить учнів із інформаційними фактами про учасників дорожнього руху, статистичними матеріалами про ДТП та їхні наслідки, надає відомості про небезпечні ситуації на дорогах та можливість їх запобігання.

— До яких роздумів спонукають вас озвучені факти?

— Чому учасникам дорожньо-транспортного руху важливо їх знати?

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ УЧНЯМ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

— Сьогодні на уроці говоритимемо про безпеку на дорогах, регулювання дорожнього руху та пріоритети в ньому.

V. ОСМИСЛЕННЯ УЧНЯМИ ЗНАНЬ

1. Поняття організації дорожнього руху

Слід розуміти, що організація дорожнього руху — це створення умов за допомогою інженерно-технічних засобів і організаційних заходів для достатньо швидкого, безпечного та зручного руху транспортних засобів і пішоходів. Сюди входить: планування перехрест'я і доріг, спорудження острівців безпеки, обладнання зупинок громадського транспорту тощо.

Дата _____

Клас _____

2. Робота за таблицею «Модель безпечного дорожнього середовища»

Дорожнє середовище стає безпечним, якщо стає можливо уникнути всіх факторів ризику дорожньої аварійності, що належать до цих трьох груп.

3. Вправа «Обговорення-диспут-висновки»

— Змодельуйте суспільство без правил дорожнього руху. Зробіть висновки.

4. Інформаційне повідомлення «Пріоритети в дорожньому русі»

(ілюстративний супровід)

Пріоритет у дорожньому русі — право на першочерговий рух щодо інших учасників руху — дають, наприклад, маршрутним транспортним засобам для того, щоб не зменшувати швидкості їхнього пересування на маршруті.

5. Оздоровлювальна вправа. Офтальмотренаж

VI. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (у парах). Взаємонавчання та взаємоперевірка

— Поставте одне одному три запитання по змісту прочитаного.

2. Робота в групах (3)

Учні об'єднуються у три групи (за принципом «світлофор»), кожна з яких отримує картку із запитанням, на яке учні мають підготувати протягом 5 хвилин ґрунтовну відповідь.

Запитання для груп

- Якою має бути дорога, щоб її можна було вважати безпечною?
- Яким має бути транспортний засіб, щоб його можна було вважати безпечним?
- Як має діяти людина, щоб почуватися в безпеці на дорозі?

2.1. Презентація роботи у групах.

2.2. Обговорення.

- Від кого або від чого залежить безпека на дорозі?
- Чому поведінка людини на дорозі має бути відповідальною?

3. Моделювання ситуацій

Мета: навчити визначати пріоритети в дорожньому русі.

Учні у складі утворених груп отримують картку з описаною ситуацією (див. *Додатки*). Необхідно показати її у формі рольової гри, пояснити дії з огляду на правила дорожнього руху та його організацію.

VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Вправа «Минуле, теперішнє, майбутнє»

Учні висловлюються про цінність здобутих знань. «Я ще вчора..., я сьогодні..., я в майбутньому...»

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обов'язкове:

- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. ____);
- додаткові (на вибір, за бажанням):**
- скласти ситуаційні задачі про організацію дорожнього руху та проблеми, що виникають у разі її порушення.

«ТОП-10» БЕЗПЕКИ ТРАНСПОРТУ

10. **Мопед і мотоцикл.** Мопеди і мотоцикли посідають 10-ту позицію в рейтингу найбезпечніших видів транспорту. Багато років поспіль цей вид транспорту вважають найнебезпечнішим. 20 % смертей у ДТП припадають саме на нього. Смертність водіїв і пасажирів автомобілів у 28 разів менша, ніж смертність водіїв і пасажирів мотоциклів.
9. **Велосипед.** «Молодший брат» мопеда постійно потрапляє в ДТП, особливо під час зіткнення з іншими видами транспорту. Число аварій за участю велосипедистів щороку зростає, частіше гинуть у них підлітки.
8. **Метро.** Цей вид транспорту в разі аварій губить життя багатьох людей одразу.
7. **Паром.** Пароми не такі безпечні, як вважають поціновувачі водного транспорту. Слід зазначити, що не кожна жертва є результатом аварії. Відомі випадки, коли за борт падають самі пасажирів.
6. **Космічний корабель.** 18 ракет, відправлених у космос, починаючи з першого польоту 1961 року, не змогли повернутися назад. Усього їх було 530. Слід зауважити, що люди гинули не в самому космосі. Трагедії траплялися при злетах або в моменти приземлення.
5. **Мікроавтобус.** У середині рейтингу перебувають мікроавтобуси. Нерідко люди гинуть під час аварій на такому виді транспорту через низький рівень кваліфікації водіїв.
4. **Автомобіль.** Раніше машини вважали дуже небезпечним видом транспорту. Та за останні роки конструкція автомобілів істотно змінилася, що знизило кількість аварій. Однак це не означає, що можна сміливо забути про заходи безпеки, ставати прихильниками швидкої їзди.
3. **Автобус.** У Європі цей вид громадського транспорту входить до числа найбезпечніших.
2. **Літак.** На другому місці — авіатранспорт. Однак не слід забувати те, що в разі авіакатастрофи майже нікому із числа пасажирів та екіпажу не вдається врятуватися. Але парадоксальним є той факт, що люди більше бояться літати на авіатранспорті, ніж їздити на мотоциклах.
1. **Потяг.** Залізничний транспорт у світі вважають найбезпечнішим, тому він посідає найвищу сходинку рейтингу.

Ситуації для роботи в групах

- 1) Сліпа людина з білою палицею перебуває не на пішохідному переході й має намір перетнути проїзну частину дороги. По обох смугах дороги рухається транспорт у різних напрямках.
- 2) Група пішоходів переходять перехрестя по «зебрі». Перехрестя нерегульоване, дорога двосмугова. До переходу найближче перебуває автомобіль, що швидко рухається, два велосипедисти.
- 3) Ділянка дороги регулюється сигналами світлофорів. Регулювальник демонструє водіям транспортних засобів інші сигнали.